

ansbar, man da skal kunne tillade, at der udgives Skrifter, som fornægte Gud, som fornægte alle de Grundsætninger, hvorpaa Sædeligheden og den borgerlige Fred hvile; Skrifter, der opmuntre til at overtræde Lovene, naar man blot derved ikke foraarsager nogen bestemt Forbrydelse, der kan medføre bestemt Straf; Skrifter, der undergrave Egteskabets Hellighed, erklærer Eiendommen for Tyveri eller anden saadan Galskab, hvoraf man har seet saameget i fremmede Lande, som vel ikke er kommet saaledes frem her, men som vist kan ventes at ville komme frem, saafremt det bliver vitteligt, at man aldeles ikke løber nogen Fare derved. Det, der har bevæget Andre, og det Mænd, for hvilke jeg nærer den største Høiagtelse, til at finde de Bestemmelser betænkelige, som indeholdes i Regjerings-Udkastet i den Henseende, og som forøvrigt vare de samme, som indeholdes i det Ständerne i Aarene 1844 og 1846 forelagte Udkast til en Presselov, og som der fandt almindeligt Bifald, det, der har bevæget disse Mænd til at finde Betænkeligheder derved, det er det, at den frie Undersøgelse af selve de øverste moralske og religiøse Sandheder vilde standse derved, at der var Straf for den, der vilde fornægte disse Sandheder, og man har i Særdeleshed været opmærksom paa, hvorledes der i de philosophiske Skoler ofte er fremstaaet Systemer, som Modstanderne have erklæret for at være atheistiske, pantheistiske, materialistiske o. s. f., og som ogsaa vare saadanne, at man fra et vist videnskabeligt theologisk Standpunkt kunde erklære dem for at være saa. Men det er aabenbart, at, naar der er Tale om at undergrave Troen paa Guds Tilværelse og Sjælens Udødelighed, saa sigtes der ikke til saadanne videnskabelige Undersøgelser, der gaae ud paa at undersøge, ikke paa at undergrave. Naar den ene Philosoph danner et System, der er af den Bestaenighed, at en anden Philosoph finder, at det ikke er nogen sand Gud, ikke nogen sand Udødelighed, der dertil læres, saa hænder det vel ofte, at de forhættre hinanden og besynde hinanden for Atheisme o. s. v., men en saadan videnskabelig Undersøgelse og Debat vil ingen fornuftig Dommer forverle med det Forhold, der gaaer ud paa at undergrave Troen paa Gud og

Udødeligheden. Man har jo ogsaa den Erfaring for sig, at saadanne Systemer ere blevene foredragne i alle Lande, de ere blevene foredragne ved Universiteterne og af Lærere, som Regjeringerne særdeles have beskyttet. Regjeringerne have vel indseet og alle Andre have ogsaa indseet, at disse Lærdomme ikke i og for sig indeholdt nogen Ugudelighed, men at det blot var en vis Anvendelse deraf, som kunde lede dertil, og det er aabenbart noget ganske Andet. Ved Siden af, at ethvert andet Angreb paa Grundstøtterne for Sædelighed og borgerlig Orden ustraffet kan fremsættes i trykte Skrifter, kan jeg ikke nægte, at det forekommer mig noget underligt, at der er sat Straf for utugtige Skrifter. Anvendelsen af dette Begreb er vistnok ligesaa vanskelig som Angivelsen af de øvrige Begreber, og jeg veed derhos ikke hvad dermed er meent, om det skal være saadanne Skrifter, som i tørre Udtryk prædike Sætninger, der opløse Egteskabets Hellighed og hjemler Løstgængelighed, eller saadanne Skrifter, der indeholde Fremstillinger, som smigre Sædeligheden og derved kunne forføre til Usædelighed, eller om man mener begge Dele. Men jeg finder det forunderligt, at Skrifter skulle straffes fordi de prædike slige Lærdomme i et Capitel af Moralens, naar man derimod ustraffet kan prædike Tyveri, Tilfidesattelse af alle borgerlige Love, Mord og al anden endog den allergroveste Brøde. Jeg veed vel, at man efter de almindelige Love kan straffes for at raade til vist bestemt Mord; ogsaa troer jeg, at de almindelige Love maatte kunne anvendes, naar det skeer igennem Pressen, skjøndt der ikke er sagt Noget derom; men de, som i Almindelighed prædike Grundsætninger, som hjemle Forbrydelser, ville ikke kunne straffes efter en saadan Lov som den nærværende. Jeg maa tilføie, at, dersom der virkelig skal komme noget saadant Resultat ud af den nærværende Sags Behandling, at jeg kunde blive tilfreds dermed, vil det være aldeles nødvendigt, at der nedsettes et Udvalg. Dersom intet Udvalg nedsettes, troer jeg ikke, det vil være muligt, at der kan blive en saa nøiagtig Behandling af denne Sag, som vist behøves; men jeg forbeholder mig i ethvert Tilfælde, hvad enten der nedsettes et Udvalg eller ikke, ved Behandlingen af